

Djurlivet i dammarna på Romeleåsens Golfklubb

Inventering

Innehåll:	1	Sammanfattning
	2-6	Bilder och korta beskrivningar
	7	Rekommendationer och åtgärder

Observerat djurliv 2008 (Per Nyström & Marika Stenberg, Ekoll HB, översiktlig håvning i augusti), 2009 (Bertil Nilsson, examensarbete, flera inventeringar under sommaren) samt 2014 (Per Nyström, observationer i maj)

Sammanfattning 2014-05-13 (Lennart Erjefält)

Hål Nr	Länsstyr. beteckning	Observationer		
		2008	2009	2014
1	81-112	Större vattensalamander	Större vattensalamander Mindre vattensalamander	Större vattensalamander
5		Kräfta	Kräfta	Kräfta
6	81-117	Större vattensalamander Mindre vattensalamander Ätlig groda	Större vattensalamander Mindre vattensalamander Vanlig padda	Större vattensalamander
8	81-116	(ej inventerad)	Större vattensalamander Mindre vattensalamander Vanlig padda Kräfta Ruda	Större vattensalamander Mindre vattensalamander Kräfta
15	81-111	Större vattensalamander Mindre vattensalamander	Större vattensalamander Mindre vattensalamander Vanlig padda	Större vattensalamander Mindre vattensalamander
18	81-115	Kräfta Gräskarp	Större vattensalamander Mindre vattensalamander Vanlig padda Vanlig groda Åkergroda Ätlig groda Kräfta Gräskarp	Vanlig padda Vanlig groda Kräfta

Djur som påträffats i dammarna på Romeleåsens golfbana, beskrivning.

Större vattensalamander

Vattensalamandrar är groddjur, även om de länge kallades vattenödlor. Den större vattensalamandern blir 10-16 cm lång och har mörk rygg och orange buk med svarta fläckar. Under lekperioden utvecklar hanarna en ryggkam. Den lever huvudsakligen i fuktig skogs- och ängsmiljö i anslutning till dammar i Syd- och Mellansverige, och är under lek- och yngelperioden beroende av dammar. Den större vattensalamandern betraktas som en hotad art och är fridlyst i hela landet.

Mindre vattensalamander

Den mindre vattensalamandern blir 6-10 cm lång och är brunaktig med mörka fläckar. Under parningstiden blir hanens rygg mörkare och buken rödaktig. Den lever i samma biotoper som sin släkting, den större vattensalamandern, och har ungefär samma utbredning och livsmönster som denna. Den mindre vattensalamandern är fridlyst, men betraktas inte som utrotningshotad.

Vanlig groda

Den vanliga grodan blir 5-11 cm lång, och är beige till mörkbrun till färgen; även grönbruna, rödaktiga och svarta individer förekommer. Den återfinns i hela Sverige med undantag för Öland, Gotland, södra och inre Kalmar län, delar av Sydsvenska höglandet samt delar av fjällen. Grodan lever vanligen i anslutning till sötvattenstränder, fuktig skogs- och ängsmark samt mindre vattensamlingar. Den vanliga grodan är fridlyst i hela landet.

Åkergroda

Åkergrodan är en kraftigt byggd groda, som liknar den vanliga grodan, men har spetsigare nos. Den blir 3,5 – 7,5 cm lång och är brunaktig med varierande mörkare teckningar, och återfinns främst i fuktiga ängs- och skogsmarker i nästan hela landet. Parning sker i stillastående vatten. Arten är fridlyst.

Ätlig groda

Den ätliga grodan blir 5-9 (hanar) och 6-11 (honor) cm lång. Färgen är vanligen olivgrön med svarta fläckar. Den är vanligast i SV Skåne, men förekommer även i spridda populationer upp till Uppland, och lever i våtmarker, sjöar, dammar och långsamrinnande vattendrag. Namnet är något missvisande, eftersom de flesta andra grodor också blir till grodlår. Liksom övriga grodor är den fridlyst.

Vanlig padda

Den vanliga paddan blir 5-8 (honor upp till 12) cm lång, och är brunaktig med kraftiga mörkare vårtor. Den förekommer i hela Sverige, och kan leva även långt ifrån vatten – upp till 5 km. Parningen sker dock alltid i anslutning till vatten. Paddan är fridlyst.

Kräfta

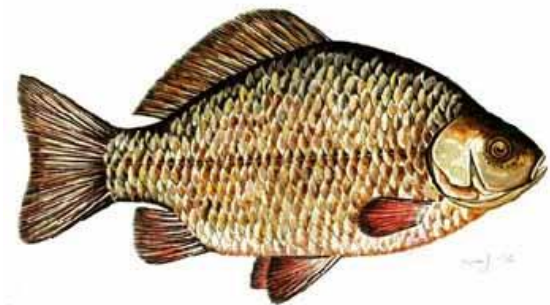
Det finns två arter av sötvattenlevande kräftor i Sverige, flodkräftan och den inplanterade signalkräftan. Båda arterna kan bli 20 år gamla, och förekommer i nästan hela landet. Flodkräftan är mottaglig för kräftpest, en vattenlevande algsvamp. Signalkräftan inplanterades från Nordamerika, eftersom den ansågs vara motståndskraftig mot kräftpesten, men det visade sig att även den kunde smittas och bära pesten latent, och därmed föra över parasiten till flodkräftor. Det är alltså av yttersta vikt, att vatten med flodkräftor skyddas, såväl genom att invandring av signalkräftor hindras, som genom att redskap inte flyttas mellan smittade och ”friska” vatten.

Gräskarp

Gräskarpen är inte en inhemsk svensk art, utan har inplanterats i svenska kulturvatten efter import från Kina. Den är dock släkt med spegelkarpen, som är huvudrätt vid nyår på många centraleuropeiska bord, liksom med ruda och många s.k. guldfiskar. I Sverige kan gräskarpen nå en vikt på 15 kg. Den introducerades som ”renhållningsarbetare” i dammar, eftersom den huvudsakligen livnär sig på vattenlevande gräs och äter motsvarande sin egen vikt varje dag. Dock menar man numera, att nyttan är tveksam, då den gödslar med stora mängder lättillgängligt kväve, och alltså främjar tillväxten av just den vegetation, som den avses avlägsna.

Ruda

Rudan är en karpfisk med en imponerande överlevnadsförmåga. Den kan ta upp syre (andas) inte bara genom sina gälar från vatten, utan också genom munnen från luft, och kan överleva i månader i uttorkade dammar. Vintern tillbringar den i dvala i bottenlammet, även i frusna dammar. Att den inte "fryser ihjäl" beror på att den vid syrebrist producerar frostskyddande alkohol. Rudan är allätare, och livnär sig bl.a. på rom och larver av de salamandrar och grodor, som vi gärna vill ha kvar i våra dammar.

Kommentarer 2010:

För att stimulera och säkerställa fortbeståndet av särskilt Större och Mindre vattensalamander rekommenderade konsulterna, att särskilt dammarna på hål 1 och 15 åtgärdades genom höjning av vattenspeglarna.

Dessutom råddes vi att avlägsna sly, överhängande grenar och i vissa fall hela träd, särskilt kring dammarna på hål 6 och 15, detta för att ge bättre ljus- och vindexponering. På så sätt reduceras förekomsten av andmat (det gröna som växer på ytan). Redan utförda åtgärder (sly- och grenrensning) vid dammen på 8an ansågs tillräckliga.

Vi rekommenderades också att varje vinter hugga kaveldunet på 6an.

Kommentarer 2014:

Observationerna 2014-05-13 bekräftade, att populationerna av åtminstone större och mindre vattensalamander, grodor, paddor och kräftor är stabila. Eftersom större vattensalamander, som är den art som både påverkas mest av förändringar och är den mest skyddsvärda, betraktas som en indikatorart, antas även övriga arter opåverkade. Aktiviteterna på banan (spel och banskötsel) har således inte påverkat djurlivet.

Rekommendationerna avseende höjd vattenspegel i dammen på hål 15, och huggning av kaveldun i dammen på hål 6 kvarstår. I övrigt har det som rekommenderades 2010 genomförts.